

סגולה לחיים ולרפואה

יחד, עשיר ואביון, אין אדם שאין נחנך לו זה הגליון!

איזהו הכס הרואה את הנולד (מסכת חסיד ל"ב)

האם יש אדם שיכול לקוות שלא ימות? האם יש אדם בתבל שאין קץ לסוף ימי חייו?

אבל היצר הרע גדול מאד והוא משער עיני האדם שלא יראה האמת, ולא יביט הנולד! והיצר משטה דעת האדם שיחשוב בלבו כי הוא נצחי בעולם הזה, ואין קץ לשנותיו. כי לו ידע האדם ובלבבו יבין מה שממתין עליו בסופו אוי ודאי היה מתנהג כל ימיו בדרך אהדת. ואוי בדאי היה ירא לנפשו לעבור רצון הבורא יתברך ולעשות עבירה וחטאה. כמו שנאמר, והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה, פירוש אם תדעו מה שיהיה בעקב בסוף, תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם. ונאמר סוף דבר הכל נשמע את אלקים ירא, פירוש אם רואה אדם ומבין סוף דבר, אוי יודע והכל נשמע את אלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם וכן אמרו רז"ל (ברכות דף ה') יזכיר לו יום המיתה, כי בזכרון זאת יתגבר על היצר וישפיל ויבניע אותו עד לעפר. ובפרט בלילות בעלותך על משכבך לישון ובשכבך עליו, לא תשכח מלהזכירך כי תבוא העת בסופך אשר בעצמך לא תוכל לירד מעל מפתך, אבל חבריך יקחוך על כפים ישאוך וישכיבך לארץ... וזה שאמר הכתוב: רגזו ואל תחטאו אמרו בלבבכם על משכבכם ודומו מלה. פירוש רשי דומו מלה יום הדומיה הוא יום המות שהוא דומיה עולמית.

תקרא הגליון הזה פעמים ושלש ותקח הדברים בלבך. ולא תהיה עוד כסיל כחושך הולך לפי ששכחה אותות השכחה. מה שאדם חושב שהוא תמיד וטובח שעולם הזה עולם עובר וימיו עוברים וחולפים ואיננו עוד ונפקחו עיניך לדעת להבחין בין טוב לרע בין אור לחשך בין מר למתוק. בין אמת לשקר, כי אמנם דרך השעים תאבד. ואשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'. לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מליון. לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומצות ומעשים טובים בלבד.

היי האדם כגודע מחולק לשלשה זמנים: (א) ימי עליה, מיום הולדו עד חמש ועשרים שנה, לפי שבהם האדם בכל שנה ושנה נתגדל ונתחכם ונשתלם. (ב) ימי עמידה, מחמש ועשרים עד חמשים שנה, שבהם כוחות הגוף במקומם עומדים. (ג) ימי ירידה, מחמשים שנה עד סוף ימי הולדו. לפי שאז כוחותיו מתמעטים בכל שנה, הולכים ודלים, והחושים אינם עובדים עוד כמקודם. והנה מה שאנו רואים בעינינו ברור כי האדם בכל הזמנים ובכל יום מימי חייו אפשר שיקרה לו המיתה. ברכות דף י"ז, אמר ר' יוחנן סוף אדם למות. והכל למיתה הם עומדים אפילו שלא בסוף. ומיום הולדו הוא יום המות; יש מי שמת זקן בן שנים הרבה, ויש מי שמת בחצי ימיו, ומי שבשליש ימיו, ומי שמת נער ומי שמת ילד. ימי שמת קמן בן יומו, ואי אפשר לעשות כלל והוק לאמר שכן שנה או בן חמש אי אפשר לו למות או לאמר בן עשרים, או בן שלושים או יפרט אחר איזה שהוא לאמר שכן אדם במספר ימים כאלה, על פי הטבע הוא מוכרח להיות ואי אפשר לו לירד לשחת, אבל ודאי אפשר מאד, כמו שאנו רואים בכל עת. ולכן (שבת קנ"ג) כשאמר התנא ר' אליעזר: שוב יום אחד לפני מיתתך, שאלו אותי תלמידיו: וכי אדם יודע איזהו יום ימות? אמר להם כל שכן, ישוב היום שמא ימות למחר, ונמצא כל ימיו בתשובה, לפי שדבר כזה, הלואי שלא יקרה! אבל יכול לקרות ולהיות שיום המיתה למחרתו והאדם לא ירגיש ולא יהיש.

ולכן אם הריש אדם נהלה באיזה מהלה, בן כמה שנים שהוא, נקפלת עליו דאגה ויראה פן קרוב יום המיתה.

אולם האמת בשני הזמנים ימי עליה וימי עמידה יכול אדם להיות ולעבוד בהם ולא ימות, כמו שאנו רואים זקנים וזקנות לאלפים ולרכבות, בן ירבו! באים בימים חיים וקיימים. הלא חיים הם ולא מתו בשני הזמנים בחייהם שעברו וחלפו. אבל מי הנגר יהיה ולא יראה מות בהזמן השלישי ימי הירידה?

האם ימצא איש אחד בעולם שלא ימות מהזקנה

והשיבה?

אִמֵת אֲשֶׁרֵי אִישׁ שִׁשְׁמַע לְמִצְוֹתַיָךְ וְתוֹרַתְךָ וְדַבְרְךָ יֵשִׁים עַל לְבוֹ.

ווי ואוי על הרבה אנשים שהולכים לעולמם ומתים בלי וידוי על עונותיהם ועל ידי חסרון דבר קל כזה ותפלה קצרה המה מפסידים הרבה. ובעלמא דכשוט סובלים חרפות ועונשים מרובים.

ובוהר הקדוש מבאר הפסוק אשרי משכיל אל דל. ביום רעה ימלטהו ה'. אין לך דל מן החולה המוטל על ערש דווי הנוטה למות. אשרי משכיל, חכירו וקירבו שמסבב עמו בדברים ונותן בו שכל להבין לשוב ולהתודות לפני קונו. כי הרבה פעמים ע"י התשובה והידוי הוא מתרפא ויקום ממשכבו כמו שני ושב ורפא לו. ונאמר הסולח לכל עונוכי הרופא לכל תחלואכי. וכדי לזכות את הרבים שיהא מצוי ביד כל אדם הדפסנו הדברים דלקמן. והחי יתן אל לבו.

חפ"ת השב לרבינו יונה ז"ל:

אנא השם חמאתי עויתי פשעתי, כזאת וכזאת עשיתי מיום היויתי על האדמה עד היום הזה. ועתה נשאתי לבי וגדכתי אותי רוחי לשוב אליך באמת ובלב טוב ושלם. בכל כחי נפשי ומאודי. ודהיות מודה ועוזב דהשליך מעדי כל פשעי. ולעשות לי לב חרש ורוח חדשה ולהיות וזיר וריו ביראתך. ועתה ה' אלוקי, הפותח יד בתשובה ומסייע לבאים למהר. פתח ירך וקבלני בתשובה שלימה לפניך וסייעני להתחזק ביראתך. ועורני נגד השמן הנלחם בי בתחבוכות ומבקש נפשי להמיתני לבלתי ימשול בי. והרחיקהו מרמיח אברים שלי ותשליכהו במצולת ים, ותנער בו לבלתי יעמוד לשמני. ועשית את אשר אלך בחוקך והסירות לב האבן מקרבי, ונתת לי לב בשר. אנא ה' אלוהי שמע אל תפלת עבדך ואל תחנוני וקבל תשובתי, ואל יעכב שום חטא ועון את תשובתי ואת תפלתי. ויהיו לפני כסא כבודך מליצי יושר להמליץ בעדי להכנס תפלתי לפניך. ואם בחטאי הרב ועצום אין לי מליץ יושר. חזור לי אהה מתחת כסא כבודך וקבל תשובתי ושלא אשוב ריקם מלפניך. כי אתה שומע תפלת כל פה, אמן.

תפלה לחולה מבעל סגרת השלחן: רבונו של עולם, חמאתי ועויתי ופשעתי ודע כענין עשיתי. ובדעה רעה הייתי עומד, ובדרך רחוקה הייתי מהלך. והריני מתחרש מהם מאוד מאוד. ומה שעשיתי לא אעשה עוד. יהי רצון מלפניך ה' או"א שתכפר לי על כל פשעי, ותמחול לי על כל עונותי, ותסלח לי על כל חמאותי שחמאתי שעויתי שפשעתי לפניך בין בגלגול זה בין בגלגולים אחרים בין בדברי תורה בין בדברי סופרים. כי אתה הוא הרוצה בתשובה, ואני מאמין באמונה שרמה שהבורא ברוך הוא וברוך שמו, הוא יחיד ומיוחד, בורא הכל ומנהיג ומקיים את הכל, ולו הממשלה והיכולת כרצונו. יודע ומשגיח בכל העולמות. הוא היודע תעלומות סתרי כל חי וכל נסתרות אליו גלויות. כל היצורים מן עליונים עד שפל שבשפלים מראש ועד סוף אתה יודע כלם, וכל הנמצאים כלם חיים וקיימים רק בטויל שפעת כחו יתברך כי אתה ה' לברך המחיה והמקיים את כלם. וברוב רחמך וחסדך וחנוניותך בלי תכלית תרחם עלינו ותשלח מהרה רפואה שלימה מן השמים. רפא אותי (פכ"פ) ותרפאני מהרה בכח שמך הגדול יתברך וישתבח לעד ולנצח נצחים וחייני ותחלימני. אמן. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי.

אלה דברי רבינו הרמב"ם זצ"ל: א) כל מצות שבתורה בין עשה בין לא תעשה אם עבר אדם על אחת מהן בין כזוהו בין בשגגה כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני ה' ברוך הוא. שנאמר (כמדבר ה') איש אי אשה כי יעשו מכל חמאת האדם וגו' והתודו את חמאתם אשר עשו זה וידוי דברים. וידוי זה מצות עשה כיצד מתודין: אומר אנא השם חמאתי עויתי פשעתי לפניך ועשיתי כך וכך והרי נחמתי. ובושתי כמעשי ולעולם איני חוזר לדבר זה. וזה עיקרו של וידוי וכל המרכבה דהתודות ולהאריך בענין זה הרי זה משוכח.

ב) כל המתודה בדברים. ולא נמר בלבו לעזוב הרי זה דומה לטובל ושרץ בידו שאין המכילה מועלת לו עד שישליך השרץ. וכן הוא אומר ומודה ועוזב ירוחם (משלי כ"ח).

ג) התשובה המעולה היא בימי הבחורות הוא ששלמה אמר (קהלת י"ב) וזכור את בוראך בימי בחורותיך. ואם לא שב אלא בימי זקנותו אף על פי שאינה תשובה מובחרת מועלת היא לו ובעל תשובה הוא. ואפילו עבר כל ימיו ועשה תשובה ביום מיתתו ומת בתשובתו כל עונותיו נמחלין שני (קהלת י"ב) עד אשר לא תחשך השמש והאור והירח והכוכבים ושני העבים אחרי הגשם. שהוא יום המיתה.

ד) לעולם יחשוב אדם ויפחד מי יודע, שמא קרוב יום המות! לפיכך ישתדל אדם לעשות תשובה וישוב מחטאו מיד. ולא יאמר כשאזוקן אשוב. שמא ימות קודם שיוזקן. הוא ששלמה אמר בחכמתו (מהלך ט') בכל עת יהיו בדרך לבנים ה) ואל ידמה אדם בעל תשובה שהוא מרוחק ממעלות הצדיקים מפני העונות והחמאות שעשה. אין הדבר כן. אלא אהוב ונחמד הוא לפני הבורא כאלו לא חטא מעולם. ולא עוד אלא ששכרו הרבה שהרי טעם טעם חטא ופירש ממנו וכבש יצרן. אמרו חכמים מקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים נמורים יכולים לעמוד בו. כלומר מעלתן גדולה ממעלת אלו שא חטאו מעולם, מפני שהם כוששים יצרים יותר מהם.

ו) כל הנביאים כולם צנו על התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה. וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין שנאמר (דברים ל') והיה כי יבואו עליך כל הדברים וגו' ושבת עד ה' אלהיך ושכ ה' גו'.

עד כאן לשון רבינו הגאון ז"ל בהלכות תשובה ע"ש עוד דברים נחמדים ראויים למי שאמרם.

על פי דברי אמת הנ"ל יבין כל בר דעת כי דבר גדול ונחוץ מאד, כשאירע לאדם איזה מחלה ונפל למשכבו, שיתורג לפני השנית. וכן כתוב בש"ע הלכות ביטור חולים: תניא בספרי ואשמה הנפש ההוא והתודו את חמאתם אשר עשו טבאן שצריכים להתודות ואיתא במשנה שכל המתודה יש לו חלק לעולם הבא. ואומרים לו התודה ואל תדאג מזה. הרבה תחוו ועמדו מחלים והמה בחיים. והרבה שלא התודו ומתו. ובשכר שאתה מתודה אתה חי—וכל המתודה יש לו חלק לעולם הבא כי אין דבר שעומד מפני התשובה. ועל כנון דא אמרו רז"ל יש קונה עולמו בשעה אחת! וראיה גדולה מנמרא (קדושין דף מ"ט): האומר על מנת שאני צדיק, אפילו רשע גמור מקודשת שמא הירדה בתשובה. בזה שאדם מתודה מעביר החטא ומתקן הדבה הפנים שפנס לעצמו ולכל העולמות.

בִּי אָדָם אֵין צְדִיק בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יִחְטָא

ק"ה"ז

אתה יודע רוי עולם ותעלומות סתרי כל חי, אתה חופש כל חדרי כסן ובוחן כליות ולב. אין כל דבר נעלם ממך ואין נסתר מגנר עיניך, יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתסלח ותמחול לי ברחמיך הרבים על כל עונותי ופשעי ותכפר לי על כל חטאתי.

אחיב יאמר עם הסתורה:

הבון פל העולמים, גלוי וידוע לפני כסא כבודך שרפואתי בקרך ומיתתי בקרך. יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שלא אמות מקחי זה (ג"פ), ושוב שיאמר שלא אמות בבת אחת ולא ישים יוח ביניהם) ותסעני באשר סערת חוקה מלך יהודא בקליו ומדלה תבצעני, ומיום עד לילה תשלימני, ובכף זכות תשקלני ותדיניני, ובאורך הגדול תאירני ואם (אחר אריכות ימים ושנים) אמות תהא נופי מוכח פפרה ונפשי קרבן סתרה, ומיתתי תהיה סליחה ומחילה ופפרה על כל חטאתי ועונותי ופשעי, שחטאתי ושעיתי, ושפשעתי לפניך מיום היותי עד היום, ותן חלקי עם הצדיקים (ראשית הצדקניות) בנן עדי, וזכני לעולם הבא הצפון לצדיקים ומעדיך תשביעני ויתקדש שמך הגדול על ידי בעולם הזה ובעולם-הבא סלה ועד. תו"עני אורח חיים שזכע שמחות את פניך נעימות פימנה נצח, וידעת היום והשכות אל לבבך כי יי הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, יי אלהים אמת ומשה אמת ותורתו אמת (ג"פ). מלכנו ואלהינו יחד שמך בעולמך עשה למען שמך, עשה למען ימיך, עשה למען תורתך, עשה למען קדשתיך עזרנו אהי ישענו על על דבר כבוד שמך שיתקדש ויתחדש עק ידינו לעולם ועד, והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך, שמע ישראל יי אלהינו יי אחד, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ברוך ה' צבאות אלהינו שכראנו לכבודו וברוך אל אלים ואלהי האלהים ומלך עולם, יי הוא האלהים, יי הוא האלהים, הוא היה, הוא הוד, והוא יהיה, הוא ממית ומחיה, יי מלך יי מלך, יי ימלוך לעולם ועד, והיה יי למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד, ברוך יי אלהי ישראל מהעולם ועד העולם, אמן ואמן.

כשיש כלב החולה איזה טינא על חבירו, החכם המורה אותו או איש חשוב שדבריו נשמעים לו שימצא שם ישתדל עמו שיעביר רעה ובעם מלכו, כי כל העובר על מדותיו מעבירין על כל פשעיו, ויזהירו החכם שיתקן כל מין דררא דממונא שיש לו עם שום אדם קודם הודיו.

כשאמרו למושה שיש רגע לפטירתו פתח ואמר: ברוך שמו חי וקיים לעולם ועד, וממנו ילמד כל אדם, טוב שיהיו עשרה בעת פטירת המת וגם אחיב, ואמרו מומרי תהלים, לומדים משניות, עד כאן מספר הגיל.

בקיצור שיע קצין: תניא בספרי ואשמה הנפש הדוא זהתורה, זה בנה אב על כל המתים שיטענו וידוי, כל המתודה יש לו חלק לעולם הבא. סרי הידוי בקציה: יהי רצון שתרפאני רפואה שלימה וכי אחר אריכות ימי חי אמות רהא מיתתי כפרה על כל חטאים ועונות ופשעים שחטאתי ושעיתי ושפשעתי לפניך, וזכני לעולם הבא הצפון לצדיקים. ואם רוצה מאריך כודו יום כיפור לאמר על חטא, וכבר מסודרים הוידים כספר היקר מעבר יבק, עד כאן לשון השיע.

כשיאמר על חטא מיום כיפור צריך לשנות ולאמר כלשון יחיד: על חטא שחטאתי לפניך באונם, וכן כסדר עד גמירא, הכל כלשון יחיד.

העתקה מספר מ"י דף מ"ב. קודם הוידוי ישול ידוי ואם אפשר יתעמף בציצית ויפריש החילה לצדקה בידו או בפיו לפחות כ"ו פרוטות. טוב שהוידוי יהיה בבוקר בעת שליטת החסד, טוב לאסוף עשרה אנשים, לפי שהקדושה שורה בתוכם ובעשרה ניצוצי נשמותיהם יסלקו ממנו כל משמין, הוידוי טוב לאמר ע"י סרטור, שאחר יניד והחולה יאמר אחריו מלה במלה: אבל כל אלה אינו מעכב, העיטר התשובה והוידוי והחרטה והקבלה בלב להתחוק באמנת הכורא ובאמנת התורה.

יחזיל ויאמר מומור ד' בתהלים בקראי ענני אלקי צדקי כל המומור, אחיב יפתח כשכירות לב על מעשיו ועונותיו:

אלהי ואלהי אבותי תבוא לפניך תפלהי ואל תתעלם מתחנותי שאין אני עו פנים וקשה עורף (אם היא אשה חאמר): שאין אנכי עוז פנים וקשת עורף, וכן ככל מקום שיצטרך) בדבר הודה שאומר לפניך יי אלה ואלהי אבותי צדיק אני ולא חטאתי, אבל חטאתי, עויתי, מרדתי, אני ואבותי, אשמת, אכלתי דברים אסורים, בגדתי, גזלתי, נבזה לבי, רמו עיני, דברתי דופי ודברים בטלים, העויתי, הוצאתי, דבה ושזו לבטלה, והרשעתי במעשים רעים, זדתי, גנתי, ולולתי הורים ואורים, תמסתי, חללתי שם יי בסתר ובגלוי, חללתי שבתות וימים טובים, טפלתי שקר, טמאתי העוני במחשבות ובדבריהם אסורים, טמאתי ברית לך, יעצתי רע, בוגדתי, לציתי, מרדתי משא ומתן שלי שלא באמונה, נאצתי, נאפתי, נכשלתי בנשך ותרבות, סרדתי, עויתי, העויתי מצח, פשעתי, פרקתי עול תורה ויראת שמים, צרדתי קשיתי עורף, קפצתי, די מאחי האביון, רשעתי, רכלתי על רעי וחברי, רגלי רצו לרעה, שחתי, שנאתי שנאת תנם, תעיתי תורה, תפלה בטלתי, תועבות עשיתי, סרתי ממצותיך וממשפטך הטובים ולא שנה לי, ואתה צדיק על כל הבא עלי, כי אמת עשית ואני הרשעתי, מה אומר לפניך וישב מרום, ומה אספר לפניך שוכן שחקים, הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע.

סגלה להיום ורפואה

תפלה כצרה לחולה על פי תשר"ק מסלחות שובבים.

כן. למשל קפצתי ידי מאחי האביון, מחויב הוא לקיים פתוח תפתח. נתון תהן. וכן שנאתי שנאת חנם. מחויב הוא לקיים לא תשנא את אחיך. ואהבת לרעך. רגלי רצו לרעה. צריך הוא לראות שרגליו לטוב ירצו. וכן כל שאר חמאים הנזכרים כולם. ומי שיוזכר תמיד בסופו ועוזר לו השנית אריכות ימים שיגיע לטובו. אבל העיקר חיים של תשובה. חיים שיש בהם יראת שמים ויראת חטא. חיים שאין בהם בושה וכלימה. חיים שיש בהם תורת חיים! והאל הטוב ישלח מהרה רפואה שלמה לכל חולי עמו ישראל. רפואת הנפש ורפואת הגוף ויגורר פרוצותיהם (ישעי' כ"ו). בלע המות לנצח ומחה אדני אלהים המעה מעל כל פנים. וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ, כי פי "דבר.

ונוכה לביאת גואל צדק, כמו שאנו מחפליין בכל שבת מברכין: וְרַפּוּאָה שְׁלִימָה וְלִגְאוּלָּה קְרוּבָה וְנִאֲמַר אָמֵן.

רבוּן הָעוֹלָמִים. תְּעִיחַ כְּשֶׁה אֹכֵר. תִּשֶׁשׁ כְּחֵי מִצְרָה. שְׁחַתִּי עַד לְמָאוֹד, שְׁפַלְתִּי עַד לְעַפְרִי, שְׁכַתִּי אֶלֶף כְּבוֹשֶׁת פְּנִים. רַחֵם כִּף הוּא מְדַחִי. קֶשֶׁה עוֹרְפִי וּמְמַרָה אֲנִי, צוּעֵק אֲנִי בְּפִי: חֲטָאתִי, פְּתַלְחֵל וְעֵקֶשׁ לְבִי, עֲלִיּוֹן רַחֲמֶיךָ מֵעוֹלָם. סְלִיחָה עֲמֵךְ הוּא. נַחֵם עַל הָרַעָה מִטָּה בְּלִפְי חֶסֶד. רַא תִּתְעַלֵּם מִתְחַנְתְּנִי, בִּי בְצָרָה גְדוֹלָה וְנִמְרָה אֲנִי, יוֹדֵעַ לְעֵינֵי הַבַּל מִיִּבְרָךְ וְחִסְדְּךָ עִמִּי. חֶסֶם פִּי שֶׁטָּן וְאֵל יִשְׁמִין עָלַי. יַעֲסֵם בּוֹ יְיָדוֹם. וְהַעֲמִיד מְלִיץ טוֹב לְצַדִּיקִי, הוּא יַגִּיד יִשְׂרָאֵל וְיִמְצָא כּוֹפֵר. דְּרַכִּיךָ חֲנִן וְרַחֲמִים. נִכְרִית יִנְאָמֵן בֵּיהֶךָ. בְּבַקְשׁוֹ אֵז מִלְּפָנֶיךָ. אֲמוּנָתְךָ הוֹדַעְתָּ לוֹ. וְתָן בְּלִבִּי לִהְיוֹת לְלִמּוּד וּלְקִיּוּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תוֹרַתְךָ וְלֹא אֲשׁוּב לְכַסְלָה עוֹד. יִהְיוּ לְרַצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגְיוֹן רַבִּי כִּפְנֶיךָ. הִי צוּרִי וְטוֹאֲלִי. וְדַאי כְּשֵׁאִישׁ בְּרִיא קוֹרֵא זֶה עַל חֲטָא הַכְּתוּב לְעִיל צָרִיךְ לִשְׁיֵם אֵל לְכוּ אֲשֶׁר צָרִיךְ הוּא לְהִתְאַמֵּק וּלְהִתְנַכֵּר שְׁלֵא יַעֲשֶׂה

ד.

חֶסֶד וְאַמֶּת נִפְנְשׁוּ, צָדִיק וְשָׁלוֹם נִשְׁכָּרוּ וְכוּ' (תהלים פ"ה).

(סדרש רבה פ' סקן וכן כפ' קדושים)

אמר ר' לוי מאני של מלך בשר ודם יש ללמוד אני של הקב"ה, פרעה שאמר ליוסף הצדיק אני פרעה, וזה יוסף לכל הכבוד הזה ועושר רב. הוא השליט על הארץ, הוא המשביר לכל עם הארץ, מלך מלכי המלכים הקב"ה. שמצוה לאדם התורה והמצוה, ואמר לו: אני ה', או אני ה' אלקיכם. על אחת כמה וכמה שאדם שומר תורה ומצוות יזכה לשכר טוב. תענוג ועידון רב עד אין שיעור וערך.

תנאי המצות שכתוב בספרים:

הו"ל (שבת כ"ב תולין פ"ז) שלא יכסה הדם כנגד שלא יהיו מצות כזויות עליו. (תנחומא פ' ויגש) אכר רשביי אמר הקב"ה לישראל הו"ל סכרין את המצות שהן שלוחין ושלוחו של אדם כמותו, אם כבדה אותם כאילו לי כבדתני, ואם כוית אותם וכו'.
ז) הידור מצוה והסין המשובת שבמצוה, כמו שני עולות מחיים אעשה לך (תהלים ס"ו).
ה) שהיה מסתין ומצפה לקיים המצות, שני ושכחתם לעשותם לשון המחנה, כמו ואכיו שטר את הדבר, ונאמר צמאה לך נפשי (תהלים ס"ג).
ט) שיכין בכל מצוה לעשות אותה לשם שמים ולחקן שורשה במקום עליון.
י) שלא יעשה המצוה בחנם, אלא יקנה אותה בשכר שלם, כמו שאמר דוד לארונה ולא אעלה עולות לך חנם (שמואל ב' כ"ד).

א) לדון ולדוןף אחרים, שני צדק צדק תרדוף, ונאמר דרך מצותיך ארץ (תהלים קי"ט).
ב) שיעשה בזריזות, ולא יחמוץ המצוה, כמו שני חשתי ולא תתמחמתי לשמור מצותיך (תהלים שם).
ג) שיעשה המצוה ביראה ואהבה, כמאמר רשביי ע"ה: כל פקודא דלאו כרחילו ורחיכו לאו פקודא היא.
ד) שיעשה המצוה בשכחה, שנאמר תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה, וני עבדו את ה' בשכחה, ולפי גורל השמחה ערך שכר המצוה.
ה) שישתדל לעשות המצוה בחבורה, כמו שני חבר אני לכל אשר יראוך ולשומרי פקודיך (תהלים קי"ט). כמאמר ר"ל אינו דומה מועטין העושין את התורה למוכרין העושין את התורה.
ו) שיוהר ככבוד המצוה, דכתיב הכו לך כבוד ועון, וכמאמר

כא חבקוק הנביא והעמיד כל המצות על אחת, וצדיק כמאנתו יחיה, ונאמר כל מצותיך אמונה (תהלים קי"ט). תנחומא פ' בשלה ואין הגליות עתידין להנאל אלא בשכר אפינה, שני תבואי תשורי מראש אמנה, ואומר וארשתיך לי באמונה (הושע ב' בגמרא ע"ז כ"ז אמר ר' יהושע בן לוי ענה גדולה ככליך, כי העניו האמת, לא יגלל ממלכות ולא יתקוטט עם שום אדם, כי בעינו כל אדם גדול וחשוב ממנו, וכשי"כ שיירא סאד לנפשו להלבין שני חכרו כרבים אשר בזאת מפסיד כל עולמו בשעה אחת, כמאמר ר"ל (אבות פ"ג) המלכין פני חבירו כרבים אין לו חלק לעולם הבא וכמו שאנו רואים גם כן בגשמיזת בעולם הזה: על ידי גפרורית אחת תתלהם יקור אש ונשרף כל הבירה ואשר בתוכה, וזאת יצא גני סנכסיו, ובין לילה נהפך מעשיר גדול לעני ואביון, וכן גם בעון שנאת חנם שהיתה בנינו חרבה עירנו, ונשרף בית מקדשנו, והלכנו בגולה דלים ואביונים ומדוכאים. לכן אומר הנביא (זכריה ח') כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהא לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים, והאמת והשלום אהבו!

גדול השלום! (סיום המשניות) לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום שני ה' עוז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום. ועל ידי אהבת חברים כל ישראל יחד, נזכה לבנין בית השלישי ולגאולה שלמה במהרה בימינו, אמן.

נרפס כהוצאת החכרה חסד ואמת פה ע"ה"ק יה"שלום ע"ז חדש שכט לסדר כי אני ה' רופאין שנת "רפואות" לפ"ק.

הובא לביה"ד מחדש לעני מו"ג ארי' ליבוש בן מנחם מענדל ז"ל